

**Bruxelles, 14. listopada 2025.
(OR. en)**

**14005/25
ADD 2**

**Međuinstitucijski predmet:
2025/0321 (NLE)**

**ENER 527
ENV 1016
RELEX 1294
COWEB 118
COEST 749**

PRIJEDLOG

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	14. listopada 2025.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2025) 636 annex
Predmet:	PRILOG Prijedlogu odluke Vijeća o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske Unije u okviru Vijeća ministara Energetske zajednice u pogledu izmjena Ugovora o osnivanju Energetske zajednice kako bi se područje primjene tog ugovora ažuriralo i proširilo na razvoj prava Unije iz područja okoliša

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2025) 636 annex.

Priloženo: COM(2025) 636 annex

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 14.10.2025.
COM(2025) 636 final

ANNEX 2

PRILOG

Prijedlogu odluke Vijeća

**o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske Unije u okviru Vijeća ministara
Energetske zajednice u pogledu izmjena Ugovora o osnivanju Energetske zajednice
kako bi se područje primjene tog ugovora ažuriralo i proširilo na razvoj prava Unije iz
područja okoliša**

PRILOG II.
ODLUKA br. 20xx/XX/MC-EnC
VIJEĆA MINISTARA ENERGETSKE ZAJEDNICE
od xx. xx. 202x.

o izmjeni Ugovora o Energetskoj zajednici i provedbi određenih odredaba Direktive Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore

VIJEĆE MINISTARA ENERGETSKE ZAJEDNICE

uzimajući u obzir Ugovor o Energetskoj zajednici, a posebno njegove članke 25. i 79. i članak 100. točku i.,

budući da:

- (1) U članku 2. Ugovora o Energetskoj zajednici („Ugovor”) kao jedan od njegovih glavnih ciljeva utvrđeno je poboljšanje stanja okoliša u pogledu umrežene energije i povezane energetske učinkovitosti u ugovornim strankama.
- (2) Člankom 12. Ugovora od svake se ugovorne stranke zahtijeva da provodi „pravnu stečevinu Zajednice iz područja okoliša” u skladu s vremenskim rasporedom za provedbu tih mjera utvrđenim u Dodatku II. tom ugovoru.
- (3) U članku 16. Ugovora navedena je pravna stečevina iz područja okoliša koja je obuhvaćena Ugovorom.
- (4) Člankom 25. Ugovora predviđa se da Energetska zajednica može poduzimati mjere za provedbu izmjena pravne stečevine navedene u glavi II., u skladu s razvojem prava Europske unije.
- (5) U skladu s člankom 79. Ugovora Vijeće ministara, Stalna skupina na visokoj razini ili Regulatorni odbor poduzimaju mjere u skladu s glavom II. na prijedlog Europske komisije. U skladu s člancima 81. i 82. Ugovora te se mjere poduzimaju na temelju većine danih glasova, pri čemu svaka ugovorna stranka ima jedan glas.
- (6) U članku 100. točki i. navodi se da Vijeće ministara može, jednoglasnom odlukom svojih članova, izmijeniti odredbe glava od I. do VII. Ugovora.
- (7) Potrebno je osigurati pravednu energetska tranziciju kojom se jamče posredne koristi za bioraznolikost i izbjeći pogoršanje stanja očuvanosti prirodnih stanišnih tipova i staništa vrsta na područjima od međunarodnog značaja ili na nacionalno zaštićenim područjima na kojima se nalaze prirodni stanišni tipovi i vrste od interesa Zajednice.
- (8) Planovi i projekti u području umrežene energije, u kontekstu Ugovora, moraju biti osmišljeni kako bi se ublažili ili, prema potrebi, u najvećoj mogućoj mjeri ograničili negativni učinci na bioraznolikost.
- (9) U članku 1. Direktive Vijeća 92/43/EEZ o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore definirani su glavni pojmovi relevantni za tumačenje i provedbu te direktive.

- (10) U članku 2. Direktive 92/43/EEZ navodi se da je glavni cilj Direktive doprinijeti osiguranju biološke raznolikosti očuvanjem prirodnih staništa i divlje faune i flore.
- (11) U članku 6. stavcima 2., 3. i 4. Direktive 92/43/EEZ utvrđuje se okvir za očuvanje i zaštitu područja na temelju preventivnih i postupovnih zahtjeva kako bi se doprinijelo održavanju ili povratu u povoljno stanje očuvanosti prirodnih staništa i staništa vrsta divlje faune i flore od interesa Zajednice.
- (12) Planovi i projekti u smislu članka 6. Direktive 92/43/EEZ mogu se odnositi i na umreženu energiju i mogu znatno utjecati na cjelovitost područja od međunarodnog značaja i nacionalno zaštićena područja na kojima se nalaze prirodni stanišni tipovi i vrste od interesa Zajednice. Ako se ti planovi ili projekti u području umrežene energije ipak moraju provesti iz imperativnih razloga prevladavajućeg javnog interesa, bit će potrebno poduzeti kompenzacijske mjere.
- (13) Članak 6. stavci 2., 3. i 4. Direktive 92/43/EEZ primjenjuju se i na područja posebne zaštite određena za vrste ptica navedene u članku 4. stavku 2. i u Prilogu I. Direktivi 2009/147/EZ o očuvanju divljih ptica na temelju članka 7. Direktive 92/43/EEZ. Stoga i područja na državnom području ugovornih stranaka na kojima su te vrste ptica zaštićene trebaju podlijegati zahtjevima iz članka 6. stavaka 2., 3. i 4. iz pravne stečevine iz područja okoliša.
- (14) U člancima 12., 13. i 16. Direktive 92/43/EEZ utvrđuje se okvir za strogu zaštitu vrsta od interesa Zajednice u cijelom njihovom prirodnom arealu, i unutar i izvan zaštićenih područja. Zabrane iz članaka 12. i 13. te direktive potrebno je primijeniti i na aktivnosti povezane s umreženom energijom zbog utjecaja koji bi mogli imati na vrste od interesa Zajednice. U ograničenim okolnostima može biti potrebno odstupiti od tih zabrana, pod uvjetom da su ispunjeni potrebni kriteriji.
- (15) Direktiva 92/43/EEZ i Direktiva 2009/147/EZ glavni su pravni instrumenti Unije za provedbu međunarodnih obveza Unije koje proizlaze iz Bernske konvencije o zaštiti europskih divljih vrsta i prirodnih staništa („Bernska konvencija”). U svim ugovornim strankama i državama promatračicama Bernske konvencije trebaju se uspostaviti područja Smaragdne mreže od posebnog interesa za očuvanje kako bi se postigli opći ciljevi Konvencije. Sve ugovorne stranke Ugovora također su stranke Bernske konvencije, osim Kosova¹. U svim ugovornim strankama Bernske konvencije određena su područja od posebnog interesa za očuvanje koja su dio Smaragdne mreže i područja za koja je predloženo da postanu dio te mreže. Smaragdna mreža i dalje se razvija jer postoje nedostaci koje treba ukloniti kako bi se mreža mogla smatrati potpunom i dostatnom za potporu postizanju ciljeva Konvencije.
- (16) Cilj je na područjima zaštićenima nacionalnim pravom postići dugoročno očuvanje stanišnih tipova i vrsta te povezanih usluga ekosustava i kulturnih vrijednosti. Takva područja postoje u svim ugovornim strankama.
- (17) Na Ramsarski popis uvrštavaju se močvarna područja od međunarodne važnosti određena na temelju Ramsarske konvencije o močvarnim područjima od međunarodne važnosti, posebno kao staništa gušcarica („Ramsarska konvencija”), međuvladina sporazuma čiji je cilj zaustaviti gubitak močvarnih područja u svijetu. Sve ugovorne stranke Ugovora, osim Kosova, također su stranke Ramsarske konvencije i imaju područja uvrštena na Ramsarski popis.

¹ Ovim se nazivom ne dovode u pitanje stajališta o statusu te je on u skladu s RVSUN-om 1244/1999 i mišljenjem Međunarodnog suda o proglašenju neovisnosti Kosova.

- (18) Ugovor se odnosi na planove i projekte koji su relevantni za provedbu Direktive 92/43/EEZ, a njezinim uključivanjem u pravnu stečevinu iz područja okoliša zajamčilo bi se da se očuvanje prirode uzima u obzir pri izradi i provedbi planova i projekata povezanih s umreženom energijom.
- (19) Članak 1., članak 2., članak 6. stavci 2., 3. i 4., članak 12., članak 13. i članak 16. te prilozi I., II. i IV. Direktivi 92/43/EEZ još nisu uključeni u pravnu stečevinu Energetske zajednice iz područja okoliša.
- (20) U skladu s člankom 94. Ugovora institucije tumače termine ili druge pojmove korištene u Ugovoru koji proizlaze iz prava Unije u skladu sa sudskom praksom Suda Europske unije.
- (21) Komisija u smjernicama iznosi svoje razumijevanje odredaba Direktive 92/43/EEZ i može dati smjernice o njihovoj primjeni s obzirom na relevantnu sudsku praksu Suda Europske unije i uzimajući u obzir iskustvo provedbe u državama članicama Unije².
- (22) Pravnu stečevinu iz područja okoliša utvrđenu u članku 16. i vremenski raspored provedbe iz Dodatka II. Ugovoru trebalo bi uskladiti s pravom Unije o očuvanju prirode u mjeri u kojoj se odnosi na umreženu energiju.
- (23) Radna skupina za okoliš na sastancima održanima xxx i xxx detaljno je analizirala prijedlog i preporučila njegovo donošenje uz niz prilagodbi, koje su sadržane u ovoj Odluci. Europska komisija složila se s tim prilagodbama.
- (24) Stalna skupina na visokoj razini na sastancima održanima xxx i xxx razradila je ovu Odluku i predložila njezino donošenje,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Ugovor o Energetskoj zajednici mijenja se kako slijedi:

1. u članku 16. dodaje se sljedeća točka [XX].:

„[XX] članak 1., članak 2., članak 6. stavci 2., 3. i 4., članak 12., članak 13. i članak 16. te prilozi I., II. i IV. Direktivi Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore.”;

2. u Dodatku II. dodaje se sljedeća točka [XX].:

² „Upravljanje područjima mreže Natura 2000 – Odredbe članka 6. Direktive o staništima 92/43/EEZ” (C/2018/7621); Obavijest Komisije „Smjernice o strogoj zaštiti životinjskih vrsta od interesa Zajednice u skladu s Direktivom o staništima” (C(2021) 7201 final); „Smjernice Komisije o odredbama članka 6. Direktive o staništima” i „Obavijest Komisije: Procjena planova i projekata za područja mreže Natura 2000 – Metodološke smjernice u pogledu odredaba članka 6. stavaka 3. i 4. Direktive o staništima 92/43/EEZ” (C/2021/6913).

„[XX]. Svaka ugovorna stranka primjenjuje članak 1., članak 2., članak 6. stavke 2., 3. i 4., članak 12., članak 13. i članak 16. te priloge I., II. i IV. Direktivi Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore do [pet godina nakon datuma donošenja ove Odluke] ne dovodeći u pitanje obveze koje proizlaze iz procesa pristupanja Uniji i druge međunarodne obveze.

Članak 2.

1. Za potrebe glave II. Ugovora o Energetskoj zajednici članak 1. Direktive 92/43/EEZ tumači se kako glasi u toj direktivi.

2. Za potrebe glave II. Ugovora o Energetskoj zajednici članak 2. Direktive 92/43/EEZ tumači se kako slijedi:

„1. Cilj ove Direktive je doprinijeti osiguranju biološke raznolikosti putem očuvanja prirodnih staništa i divlje faune i flore na europskom području ugovornih stranaka na koje se primjenjuje Ugovor o osnivanju Energetske zajednice.

2. Mjere poduzete u skladu s ovom Direktivom namijenjene su održavanju ili povratu u povoljno stanje očuvanosti prirodnih staništa i vrsta divlje faune i flore od interesa Zajednice.

3. Mjere poduzete u skladu s ovom Direktivom uzimaju u obzir gospodarske, socijalne i kulturne potrebe te regionalne i lokalne karakteristike.”

3. Za potrebe glave II. Ugovora o Energetskoj zajednici članak 6. stavci 2., 3. i 4. Direktive 92/43/EEZ tumače se kako slijedi:

„2. Ugovorne stranke poduzimaju odgovarajuće korake kako bi se na područjima Smaragdne mreže od posebnog interesa za očuvanje, područjima predloženima za Smaragdnu mrežu područja od posebnog interesa za očuvanje, područjima s Ramsarskog popisa, područjima zaštićenima na nacionalnoj razini na kojima se nalaze prirodni stanišni tipovi i vrste navedene u prilogima I. i II. Direktivi 92/43/EEZ te na područjima zaštićenima na nacionalnoj razini na kojima se nalaze vrste ptica iz članka 4. stavka 2. Direktive 2009/147/EZ i s popisa u Prilogu I. toj direktivi izbjeglo pogoršanje prirodnih staništa i staništa vrsta, kao i uznemiravanje vrsta za koje su ta područja određena, u mjeri u kojoj bi takvo uznemiravanje moglo utjecati na ciljeve ove Direktive.

3. Svaki plan ili projekt u području umrežene energije koji bi mogao imati značajan utjecaj na područja iz stavka 2., bilo pojedinačno bilo u kombinaciji s drugim planovima ili projektima, predmet je ocjene prihvatljivosti utjecaja koje bi mogao imati na ta područja, s obzirom na ciljeve očuvanja područja. U svjetlu zaključaka procjene utjecaja na područje i podložno odredbama stavka 4., nadležna tijela državne vlasti odobravaju plan ili projekt u području umrežene energije tek nakon što se uvjere da on neće negativno utjecati na cjelovitost dotičnog područja te, ako je to potrebno, nakon dobivanja mišljenja od šire javnosti.

4. Ako se, unatoč negativnoj procjeni utjecaja na područje i u nedostatku drugih pogodnih mogućnosti, plan ili projekt u području umrežene energije ipak moraju provesti zbog imperativnih razloga prevladavajućeg javnog interesa, uključujući

interese socijalne ili gospodarske prirode, ugovorna stranka poduzima sve kompenzacijske mjere kako bi osigurala zaštitu koherentnosti svoje mreže područja iz stavka 2. Ona izvješćuje Tajništvo Energetske zajednice („Tajništvo”) o usvojenim kompenzacijskim mjerama.

Kad se u određenom području nalazi prioritetni prirodni stanišni tip i/ili prioritetna vrsta, mogu se razmatrati samo ona pitanja koja se odnose na zdravlje ljudi ili javnu sigurnost, na korisne posljedice od primarnog značaja za okoliš ili, nastavno na mišljenje Tajništva, na ostale imperativne razloge prevladavajućeg javnog interesa.”

4. Za potrebe glave II. Ugovora o Energetskoj zajednici članak 12. Direktive 92/43/EEZ tumači se kako slijedi:

„1. Ugovorne stranke poduzimaju sve potrebne mjere za uspostavu sustava stroge zaštite životinjskih vrsta navedenih u Prilogu IV., točki (a) u njihovu prirodnom arealu, zabranjujući:

- (a) sve oblike namjernog hvatanja ili ubijanja primjeraka tih vrsta u divljini;
- (b) namjerno uznemiravanje tih vrsta, posebno u vrijeme razmnožavanja, podizanja mladih, hibernacije i migracije;
- (c) namjerno uništavanje ili uzimanje jaja iz divljine;
- (d) oštećivanje ili uništavanje lokaliteta za razmnožavanje ili odmor.

2. Ugovorne stranke zabranjuju držanje, prijevoz i prodaju ili razmjenu tih vrsta te ponudu na prodaju ili razmjenu primjeraka uzetih iz divljine, osim onih koji su zakonito uzeti prije provedbe ove Direktive.

3. Zabrana iz stavka 1. točaka (a) i (b) i stavka 2. odnosi se na sve životne faze životinja na koje se ovaj članak primjenjuje.

4. Ugovorne stranke uspostavljaju sustav praćenja slučajnog hvatanja i ubijanja životinjskih vrsta navedenih u Prilogu IV. točki (a). Na temelju prikupljenih informacija ugovorne stranke poduzimaju detaljnija istraživanja ili mjere očuvanja kako bi se osiguralo da slučajno hvatanje i ubijanje nemaju značajan negativan utjecaj na dotične vrste.”

5. Za potrebe glave II. Ugovora o Energetskoj zajednici članak 13. Direktive 92/43/EEZ tumači se kako slijedi:

„1. Ugovorne stranke poduzimaju potrebne mjere kako bi uspostavile sustav stroge zaštite biljnih vrsta navedenih u Prilogu IV. točki (b), zabranjujući:

- (a) namjerno branje, skupljanje, rezanje, vađenje s korijenom ili uništavanje takvih biljaka u njihovu prirodnom arealu u divljini;
- (b) držanje, prijevoz i prodaju ili razmjenu i nuđenje na prodaju ili razmjenu primjeraka takvih vrsta uzetih iz divljine, osim onih koji su zakonito uzeti prije provedbe ove Direktive.

2. Zabrane iz stavka 1. točaka (a) i (b) odnose se na sve faze biološkog ciklusa biljaka na koje se ovaj članak primjenjuje.”

6. Za potrebe glave II. Ugovora o Energetskoj zajednici članak 16. Direktive 92/43/EEZ tumači se kako slijedi:

„1. Pod uvjetom da ne postoji zadovoljavajuća alternativa i da odstupanje ne šteti održavanju populacija dotičnih vrsta u povoljnom stanju očuvanosti u njihovu prirodnom arealu, ugovorne stranke mogu odstupiti od odredaba članaka 12. i 13.:

- (a) u interesu zaštite divlje faune i flore te očuvanja prirodnih staništa;
- (b) radi sprečavanja ozbiljne štete, posebno na usjevima, stoci, šumama, ribnjacima i vodama te ostalim tipovima imovine;
- (c) u interesu javnog zdravlja i javne sigurnosti ili zbog ostalih imperativnih razloga prevladavajućeg javnog interesa, uključujući interese socijalne ili gospodarske prirode te korisnih posljedica od primarnog značaja za okoliš;
- (d) za potrebe istraživanja i obrazovanja, repopulacije i reintrodukcije tih vrsta te za to potrebnih postupaka razmnožavanja, uključujući umjetno razmnožavanje biljaka;
- (e) kako bi dopustile, pod strogo nadziranim uvjetima, na selektivnoj osnovi i u ograničenom razmjeru, uzimanje ili držanje određenih primjeraka vrsta navedenih u Prilogu IV., u ograničenom broju koji utvrđuju nadležna državna tijela.

2. Ugovorne stranke Tajništvu svake dvije godine dostavljaju izvješće, u obliku koji odredi Odbor za očuvanje prirodnih staništa i divlje faune i flore (Odbor za staništa) o odstupanjima koja se primjenjuju u skladu sa stavkom 1. Tajništvo daje mišljenje o tim odstupanjima u roku od najviše 12 mjeseci nakon zaprimanja izvješća i obrazlaže ga Radnoj skupini za okoliš. Tajništvo osigurava da izvješća budu dostupna javnosti.

3. U izvješćima se točno navode:

- (a) vrste koje su predmet odstupanja i razlog odstupanja, uključujući prirodu rizika, s, ako je to potrebno, osvrtom na neprihvaćene alternative i korištene znanstvene podatke;
- (b) sredstva, naprave ili metode dozvoljene za hvatanje ili ubijanje životinjskih vrsta i razlog njihove uporabe;
- (c) okolnosti kada su i gdje takva odstupanja odobrena;
- (d) tijelo ovlašteno za proglašenje potrebnih uvjeta i provjeru njihova poštivanja te za odlučivanje koja se sredstva, naprave ili metode mogu koristiti, u kojim granicama, čijim posredstvom, te koje osobe izvršavaju taj zadatak;
- (e) korištene mjere nadzora i dobiveni rezultati.

Članak 3.

1. Ugovorne stranke donose zakone, druge propise i administrativne odredbe potrebne za usklađivanje s člankom 1., člankom 2., člankom 6. stavcima 2., 3. i 4., člankom 12., člankom 13., člankom 16. i prilogima I., II. i IV. Direktive 92/43/EEZ do [pet godina nakon datuma donošenja ove Odluke] ne dovodeći u pitanje obveze koje proizlaze iz procesa pristupanja Uniji i druge međunarodne obveze. One o tome odmah obavješćuju Tajništvo Energetske zajednice („Tajništvo”).

2. Kad ugovorne stranke donose mjere iz stavka 1., one sadržavaju upućivanja na ovu Odluku i Direktivu 92/43/EEZ ili se na njih upućuje prilikom njihove službene objave. Načine tog upućivanja određuju ugovorne stranke.

3. Ugovorne stranke Tajništvu dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnose ova Odluka i Direktiva 92/43/EEZ.

Članak 4.

U slučaju planova ili projekata u vezi s umreženom energijom za koje je izdano mišljenje u skladu s člankom 6. stavkom 4. Direktive 92/43/EEZ, ugovorna stranka na čijem se državnom području plan ili projekt namjerava provesti, upućivanjem na ovu Odluku, što prije šalje Tajništvu, među ostalim:

(a) opis plana ili projekta;

(b) sve relevantne informacije o njegovim utjecajima na prioritetne stanišne tipove i/ili prioritetne vrste, uključujući nalaze i zaključke odgovarajuće procjene.

Članak 5.

Ova Odluka stupa na snagu nakon što je donese Vijeće ministara.

Članak 6.

Ova je Odluka upućena ugovornim strankama Ugovora o Energetskoj zajednici.

Sastavljeno u [xxx] [DATUM]

Za Vijeće ministara
(Predsjednik)